

*HERLEV
LIGE
UD
AF
LANDEVEJEN*

FRIT EFTER AUGUST STRINDBERG

Udgivet i forbindelse med "HENOVER HERLEV" med støtte af Kunststyrelsen
Projektbidrag til udstillingen INSTANT HERLEV
Copyright: Gitte Juul & Kristoffer Haugsted, august 2004

En dag i april sad kunstneren hjemme på sit kontor og var i en tung sindsstemning. Alle de instanser, som influerede på hans forestående projekt, havde som sædvanligt udstukket en masse forhindringer for projektets fremdrift og omstændighederne gjorde at han ikke kunne udpege en bestemt person som den skyldige. Kunstneren, som altid havde en ladt pistol med til at ligge på mødebordet så alle kunne se den, havde ikke kunne gøre andet end at skyde med spredehagl i lokalet. Hans mismod havde tidligere fået næring, da han havde fået afslag på en række kunstneriske tiltag, men til gengæld blev bedt om at lære befolkningens tankesæt at kende. Ved den lejlighed satte han så meget gang i den, at han og seks kommunalt ansatte måtte indlægges på sygehuset.

Kunstneren var optaget af forholdet mellem virkeligheden og dens repræsentation; af hvad skal der skal til for at historier får grobund, og at vi ser på vores så ellers velkendte omgivelser med nye øjne.

Nu, da sommeren nærmede sig, ville han fuldføre sit projekt og tog derfor ud af vejen mod Herlev.

"Øhh!!! Hvad er det her mon for et sted", tænkte han henkastet. "Måske jeg skulle prøve at falde i snak med nogle af byens indbyggere, det kan være at de kan give mig et eller andet form for indblik!"

Efter at han har slentret lidt rundt på må og få, støder han faktisk, i bogstaveligste forstand, ind i en meget venlig udseende mand som er på vej ud fra et værtshus.

Undskyld, må jeg forstyrre dig et øjeblik? Ser du, jeg er i gang med et at udvikle et kunstprojekt, som i videst mulig udstrækning tænkes forankret i Herlevs lokalmiljø; måske gennem en rodfæstelse i den særlige socialitet man må tage for givet udspiller sig i et byrum af så lille skala.. - dog gerne favnende en større skala og en global sammenhæng.

Mandens ansigt skiftevis åbnede sig og trak sig sammen i en kraftig panderynken. Nu var det mandens tur til at sige øhh... Det var dog et langt mere engageret og måske endog tænksomt øhh end det kunstneren selv præsterede ved stationen et øjeblik forinden. Dette øhh vidnede om en stor velvilje. "Altså gutterne inde på Bodega 100 er altid gode for en historie, hvis De vil vide noget om hvad der foregår i byen. I øvrigt synes jeg, at jeg hellere lige må fortælle de andre, at der sådan skal laves stor kunst om vores lille by. Altså ikke sådan forstået at vi løber med sladder her, men det kan jo nok være, at de vil synes at det er spændende."

"Det var da en rar mand, tænker kunstneren, men sagde alligevel nej tak til invitationen. Der skulle vist større ihærdighed til for at få brikkerne til at falde på plads.

Mens han tænkte over hvordan han skulle få trykket på de rigtige knapper kom han til et fint lille torv med en skulptur i midten. Han blev enig med sig selv om at en lille pause i det ihærdige researcharbejde var tiltrængt og slog sig derfor ned på en af torvets bænke.

Alle hilste på hinanden og snakken gik lystigt på torvet. Slet ikke så ugemytligt igen, tænkte han, selv om hans urbane nervebaner sitrede af en undefinerbar klaustrofobi over manglen på muligheds rum.

En gammel dame kom humpende og klemte sig derefter ned ved siden af ham. "Vi kan da nok rykke lidt sammen og være her begge to" sagde damen. "Jeg synes at De ser sådan lidt vildfaren ud. Måske lidt som om De prøver at gennemskue et eller andet." "Ja, jo", sagde han lettere overrumplet. De samtaleemner, der lå lige for

hånden, var farlige at komme ind på, hvis den gode forståelse skulle opretholdes, så han tav.

Efter en lille tavshed mente damen åbenbart at hun måtte have ham i tale, for hun fortsatte:

"Det kan jeg lige så godt sige Dem med det samme; - her i byen findes ingen hemmeligheder. Absolut ingen hemmeligheder overhovedet. Det er også derfor, at jeg med det samme kunne se at De ikke er herfra. Hvad søger De, hvis man må spørge?"

"Jo, altså... jeg prøver ligesom at komme under huden på Herlev, hvis De forstår. Jeg er kunstner og deltager i et kunstprojekt her i byen. Derfor tænkte jeg på at tilføre Herlev en vitalitet." "Jamen, det lyder da fortrinligt, sagde damen. Hvis ikke De har bemærket det, så er Herlev vel nærmest, hvad man kan kalde rollatorernes paradys," sagde hun klukkende. "Derfor er vi også mange som er glade for at have Sygehuset så tæt på, men det er ikke så let for os at komme ud i naturens friske luft længere. Men måske De skulle tage en spadseretur derud. Frisk luft plejer jo at klare tankerne.

Det var faktisk et rigtigt smukt landskab, konstaterede han, mens han sjokker af sted ad de mange nydeligt anlagte stier, der førte ham skiftevis ind i lukkede fugtige skovområder og ud på store engarealer.

"Så De den!" Udbruddet kom fra en mand på en bæk lidt bag ham. Han for sammen af overraskelse. Med et sæt blev han revet ud af sine dybsindige tanker om kunst, urbanitet, natur og andre store elementer af betydning for sit forestående projekt.

"Undskyld, hvad hentyder De til", spurgte han. "Jo altså, nu har jeg siddet her ved mosen og fodret ænder i Gud ved snart hvor mange år, og for hvert år kommer der flere og flere to hovedet ællinger. Det gør såmænd ikke mig noget, at der en mund mere at mætte, men det er ligegodt lidt af et mysterium, synes jeg." En løber stoppede svedende op og begyndte at lave strækøvelser op ad bænken. "Er du nu i gang med at fortælle om dine to hovedet ænder igen," spurgte han lettere bebrejdende manden på bænken. "De skal ikke lytte til hans sludder; der er sgu hverken ugler eller to hovedet ænder i mosen her, kan jeg godt fortælle Dem." "Ja, jeg ville nu ikke spise en fisk der er fanget her i mosen," sagde manden på bænken.

"Nå, men det ligner at De har en meget alvorlig sag for," sagde motionisten med et løftet øjenbryn. "Hvad kan De have for, som er af så stor og vigtig betydning her i vores lille by. Hvis jeg skulle gætte er De kunstner." "Hvordan kan De vide det," røg det ud af munden på kunstneren. "Jo, ser De, jeg arbejder for kommunen og det er ikke første gang, at jeg har mødt en sortklædt kunstner med storslåede visioner for vores lille oase her. Men det er vel forhåbentligt ikke hvad De går og spekulerer over, for så kan jeg med det samme sige, at De får et blankt afslag."

"Nu er det ikke helt et projekt i den skala jeg arbejder med, selv om jeg i al beskedenhed kan sige at visionerne bestemt er store," sagde han. "Lad høre," sagde løberen med stor nysgerrighed. "Hvem ved, måske kan jeg hjælpe; det er jo trods alt et lille lokalsamfund, det her." "Det er venligt af Dem, sagde kunstneren. Jeg er engageret i et kunstprojekt som har til formål at bringe Herlev ind i en større kunstnerisk debat."

"Ja, der kan jeg jo nok ikke rigtig være med, men jeg synes nu allerede at byen rummer ret så meget stor kunst, hvis man da vil opsøge Sygehuset for at opleve den. Det er selvfølgelig Poul Gernes' udsmykning jeg taler om, men den er De jo nok allerede bekendt med. Hvis ikke bør De bestemt gå derop, mens De endnu har mulighed for at nyde den med friske øjne, sagde han i et lettere ironisk tonefald. Ikke at det har meget med naturområdet her at gøre, men hvem ved, det er jo trods alt Dem som har blik for de store sammenhænge! "

Efter at have sagt farvel til de to mænd besluttede kunstneren sig for at besøge byens absolut største ikon.

Liggende på en stor, flad mark rejste bygningen sig med en overvældende præcis serialitet, en brutalistisk stoflighed og et kontrastfuldt rundt auditorium. Bjerntagende! Indenfor overvældedes han på ny af vældet af skrigende farver, der i perfekt harmoni førte den besøgende rundt i det store kompleks. "Dette er da virkelig noget, som kan få smilet frem hos enhver," sagde han efter lang tids vandring rundt på gangene. "Også hvis man lige har fået erklæret uhelbredelig lungekræft," udbrød en forpjusket ældre mand med stor sarkasme. Han står i strømpesokker og hvid halvlang skjorte, som var skævt knappet. "Næ du, så tror jeg faktisk man er ret så lige glad med om roser er røde og violer er blå," sagde den forpjuskede og nikkede over mod et kæmpe skrift på væggen. "Nej, jeg kan godt betro Dem noget," sagde han med et konspiratorisk glimt i øjet. "Kom, sæt Dem her ved vinduet." Lettere ukomfortable fulgte kunstneren med.

"Jeg kan godt fortælle Dem en ting, min naive herre; alle disse farver er ren fernis. Fernis, ment til at dække over hvad der virkelig foregår bag kulissen". "Øhh! jeg er vist ikke helt med", sagde kunstneren. "Se ud på det månelandskab derude. Se alle de rør, ledninger og store skorstene". Kunstneren kigger ud af vinduet, og til hans forbavselse ligner stedet faktisk en scene taget ud af en science fiction film.

"Det kan da godt være, at de skorstene er uskyldigt lyseblå, men De skal ikke prøve at bilde mig ind, at det, der kommer ud af dem, også er uskyldigt. Nu har jeg siddet hver dag og betragtet de alvorligt udseende mænd, som døgnet rundt går ind og ud af de massive døre derovre i det såkaldte medicinale forskningskompleks, mens rørene summer og regerer, konstant udspyende Guderne må vide hvad.

Hvad er det egentligt De prøver at fortælle mig"? Spurgte kunstneren.

"De kan jo starte med at spørge Dem selv, om der ikke findes brancher som er langt mere profitable end sygdom. Og hvilket skalkeskjul for eventuel lyssky forskning vil så være bedre end netop et sygehus? Ja, jeg spørger bare", sagde manden med løftede øjenbryn, mens han lænede sig helt frem over bordet. "Ser De, nu har jeg efterhånden været her i et godt stykke tid, så lidt rundt på gangene har man vel været, men hvis der var noget jeg godt kunne tænke mig, så var det at komme op på 25. etage. Op i solen og nyde udsigten, men, ser De, det kan ikke lade sig gøre, selv om der efter sigende skulle være de skønneste tagterrasser deroppe." "Nå, der er du", lød det i det samme fra en kvindelig sygeplejerske, som i al ubemærkethed var dukket op. Det gav et sæt i den lille mand og al hans intensitet syntes med et at forsvinde. "Nu sidder du vel ikke og binder disse mennesker en af dine mange røverhistorier på armet", sagde hun med et strengt blik som fik manden til at krympe sig. "Vi må vist hellere se at komme tilbage til afdelingen, så du kan få din medicin".

Man kan da ikke sige andet, end at jeg blev præsenteret for et alternativt billede på hospitalet", tænkte han. "Oven på denne omgang trænger jeg til lidt frisk luft og en god kop kaffe". "Måske man skulle se nærmere på den 25. etage som sludrehovedet snakkede om. Jeg mener faktisk at kunne huske, at det skulle være indrettet med både bibliotek, cafe og friluftsterrasser. Det kan da godt være at manden ikke kunne komme derop, men jeg har i hver fald set at elevatorerne kører helt derop og sygeplejersken sagde jo også, at han var fuld af røverhistorier. Lidt efter stod han og bankede på knapperne til etagen uden nogen form for succes. Hans irritation var på bristepunktet, da en portør træder ind i elevatoren "Det der kan du godt glemme makker" sagde han. "Den etage er lukket land". Jamen, jeg vil op og nyde udsigten" sagde kunstneren forsmået. Portøren trak på skuldrene, sagde at han faktisk havde syge mennesker at pleje, så hvis han ville være sød at komme videre i teksten. Dybt forsmået skred kunstneren ud af elevatoren, fast besluttet på at han nok skulle komme op på etagen. Det være sig på den ene eller anden måde.

Som kunstner var han selvsagt yderst modtagelig for indtryk og dem havde han så absolut fået i rigelige mængder. Hemmeligheder og løgne var i den grad hans gebet. Det meningsfulde og sande havde aldrig rigtigt haft hans interesse. Det var måske også derfor, at noget i hans bevidsthed var begyndt at klø ved tanken om det hemmelighedsfulde Sygehus og dets tilsyneladende besynderlige aktiviteter. Måske sad der også en rest af forsmåenhed tilbage i kunstneren, over at han i egen høje person var blevet forment adgang til den famøse etage, og det med store bogstaver, selv om han i den grad havde forklaret vigtigheden af at komme derop. Nu

stod han tilbage med en grafisk udsmykning, der var farvestrålende og optimistisk, men som muligvis dækkede over lyssky aktiviteter; elevatorknapper, som ikke måtte betjenes med handsker; elevatorer, der ikke kørte længere end til 23 etage, selvom trykknapp tallene indikerede at Sygehuset havde 25 etager; to hovedet ællinger i mosen; en dame på to torvet, som insisterede på at byen absolut ingen hemmeligheder havde, selv om både sygeplejersken og motionisten udbrød at manden på bænken ved mosen og den gamle mand på Sygehuset var fulde af løgn - Måske havde han fundet en åre af betydningsfuldhed, eller i hvert fald noget som kunne få folk til at snakke, og *det* var da, indiskutabelt, en ting som byens borgere syntes at nyde. Med veltilfredshed begyndte en plan at tage form i hans hoved, for da han jo havde sat sig for at lære folkets tankemåde at kende, havde han ikke betænkeligheder ved at eksponere andres hemmeligheder. Især da han aldrig tænkte på at benytte sine opdagelser til andet end fornøjelser for ham selv.

